

DEN AMERIKANSKA DÖDEN

Drömmen om en bättre tillvaro har alltid lockat människor till Amerikas förenta stater. Men när murar och milis möter mexikaner blir drömmen allt farligare.

Av **Kristian Karlsson**

Bokredaktör på *Neo*

Foto av Kristian Karlsson

PÅ DEN amerikanska sidan är det öde. Den vackra stranden där öknen möter Stilla havet är tom, så när som på patrullerande gränspolis i vita jeepar. På den andra sidan går en försäljare fram och tillbaka med en kylvagn bland solbadarna på stranden. Om det inte varit för det svarta stålstångslet kunde det vara vilken turistort som helst.

Tijuana slutar där USA börjar och inte en meter tidigare. Från den amerikanska sidan är man nära nog för att höra musiken från Tijuanas restauranger och se Coronaskyltarna utanför dem. Tjurfäktningsarenan skuggar det tre meter höga stängsel som markerar gränsen mellan USA och Mexiko och fortsätter en bit ut i Stilla havet. Norrut skymtar San Diego.

I Friendship Park, hundra meter från havet, sitter familjer på båda sidor om stålet, med fingrarna sammantvinnade genom stängslet. De har med sig uppfällbara stolar och paraplyer mot öken-solen. Här kan familjer som skilts åt av

gränsen ändå träffas för picknick, yoga och gudstjänst; de kan röra vid varandra, se varandra i ögonen och till och med utbyta presenter.

Border Field State Park, där Friendship Park ligger, tillkom på initiativ av president Nixon och Kaliforniens guvernör Ronald Reagan. Tanken var att den skulle vara fritt åtkomlig från såväl USA som Mexiko. När Pat Nixon invigde parken 1971, klippte Secret Service upp taggrådsstängslet så att hon kunde hälsa på de mexikanska barn som kommit för att delta.

”Jag hoppas att det inte kommer att vara ett stängsel här länge”, sade hon. 37 år senare, i augusti 2008, står jag på samma plats och betraktar det robusta stålstångslet som ersatt det.

EN AV GRÄNSPOLISERNA berättar att de kvällen innan gripit 40 personer som försökt klättra över eller simma runt stängslet. I genomsnitt grips 60 personer om dagen. De flesta skickas tillbaka igen, berättar han, men eftersom de inte bestraffas på något annat sätt försöker de snart igen. Och igen. Så småningom lyckas de allra flesta ta sig över gränsen. I dag räknar man med att omkring 12

I Friendship Park kan människor inte längre träffas för en picknick över gränsen. Parken har stängts.

miljoner människor lever illegalt i USA. (Åtminstone 40 procent av dem beräknas dock ha tagit sig in i landet legalt och stannat efter att deras visum gått ut.)

Tidigare brukade stora grupper om hundratals människor storma gränsen och översvämma Border Patrol-styrkorna. Sedan stängslet byggts blev det svårare att ta sig över och presumtiva invandrare fick vända sig till coyotes, människosmugglare. Coyotes är emellertid inga resebyråer. När polisen kommer dem på spåren är det inte ovanligt att de helt enkelt dumpar sina passagerare i öknen och låter dem dö av uttorkning eller hetta.

Det må se lätt ut att ta sig över eller runt muren, eller att korsa gränsen någonstans i öknen där det ännu inte finns

någon mur, men faktum är att åtminstone 5 000 personer dött sedan mitten av 1990-talet när de försökt ta sig från Mexiko till USA. På tio år har tio gånger fler människor dött vid USA:s södra gräns än de som dog vid Berlinmuren under dess 28-åriga existens.

"Good fences make good neighbors", diktade Robert Frost. Jag är inte övertygad.

Öknen är inte helt öde. Det susar om-

kring jeepar med gränsvakter, och på vägen från Friendship Park blir vi stoppade för passkontroll och förhör. Två av mina resekamrater har lämnat sina pass på hotellet i San Diego; vi skulle ju inte lämna landet.

DET ÄR NOG INTE till vår nackdel att vi alla fem är kritvita européer. En av de båda passlösa kamraterna är professor i statsvetenskap vid elituniversitetet Sci-

”Åtminstone 5 000 personer har dött sedan mitten av 1990-talet när de försökt ta sig från Mexiko till USA.”

ence-Po i Paris, den andra är domare i en tysk immigrationsdomstol. Den tyska domaren är så uppspelt över denna närkontakt med Border Patrol att hon har svårt att stå stilla. Det hela löser sig så småningom och vår minibuss tillåts återvända till San Diegos luftkonditionerade restauranger.

Två dagar senare är jag i Denver där demokraterna håller konvent och formellt utser Barack Obama till partiets kandidat. På gatan träffar jag på Fred Clarke, en 73-årig pensionerad ingenjör från Denver som viftar med ett stort diagram och försöker övertyga förbipasserande om den förestående krisen i befolkningsfrågan om inte gränsen till Mexiko täpps till. Clarke berättar att han är en *Minuteman*, att han ingår i det medborgargarde som patrullerar gränsen till Mexiko i väntan på att staten ska bygga en ordentlig mur.

Han har två argument för att bygga en mur ("ja, en mur, inget stängsel!") För

”Det är vår motsvarighet till en jaktresa’, förklarar han muntert.”

det första för att inte släppa in islamistiska terrorister, för det andra för att invandrare hotar den amerikanska kulturen. Jag försöker argumentera för att de 12 miljoner latinamerikaner som redan lever illegalt antagligen inte är islamister ("det vet man inte", invänder han), och att stora delar av den amerikanska ekonomin skulle kollapsa om de alla deporterades. "Vi skulle nog överleva", svarar han.

Sju gånger sedan 2005, när den nya *Minutemen*-rörelsen startade, har han satt sig i bilen och kört till gränsen i Arizona eller New Mexico. Där spanner

han på sig pistolen ("vi har bara pistol, inga gevär") och sätter sig på vakt en bit in på amerikanskt territorium. Patrullerna, med två beväpnade män i varje, står med 200 meters mellanrum. De får inget betalt, men sluter ändå upp i tusental, särskilt i november när öknen inte är lika mördande varm och fler försöker ta sig över gränsen.

"Det är vår motsvarighet till en jaktresa", förklarar han muntert.

Jaktlagen får dock inte skjuta de presumtiva invandrarna. Deras uppgift är att ringa gränsvakterna om de upptäcker någon. Själv har han ringt två gånger. Första gången gällde det tre män i tjuugoårsåldern, som dock lyckades komma undan. Andra gången såg han åtta personer komma gående, och tack vare att hans jägarkamrat kunde hålla dem i kiken till dess att gränspoliserna anlände, kunde de gripas.

"Tänk om vi inte hade varit där", säger han och tittar sig omkring. "Då skul-

Muren mellan Mexico och USA löper ut i Stilla Havet.

le de kunna vara här nu, som byggnadsarbetare eller taxichaufförer.”

NU SKRIVER VI 2009 och Friendship Park är redan historia. I december 2008 stängdes parken för att ge plats åt ett nytt, fem meter högt stängsel, och sedan ytterligare ett. Stängslen ska förses med strålkastare och övervakningskameror, och mellan dem blir det ett lättövertakat ingenmansland där jeeparna kan susa fram ännu snabbare. Fem kilometer stängsel, som täpper till 0,1 procent av gränsen mellan de båda länderna, till en kostnad av 57 miljoner dollar.

Obamas gränstzar Alan Gersin har visserligen sagt att det inte är uteslutet att parken öppnas för övervakade möten i framtiden, förutsatt att det går att konstruera tillräckligt rigorösa säkerhetsarrangemang. Men det lutar åt att grannarnas vänskap får ta sig andra uttryck än att faktiskt träffas genom ett enkelt stålstängsel. ∞

Foto: Marco Bruzzo/AFP

SPLITTRAD STAD

En grind, en bom, en blomsterrabatt – efter muren vid Via Anelli 2006 blir alla nya barriärer i Padova murar. De hjälper inte, men de blir fler.

Av **Francesca Musiani**

Doktorand i socioekonomi vid Mines Paris Tech

Illustration av Moa Edlund

Översättning av Mattias Svensson

PADOVA, EN STAD med 210 000 invånare i norra Italien, finns ett av världens äldsta universitet, ett dynamiskt näringsliv och Scrovegni-kapellet. På senare år är det dock inte som en plats för akademisk, ekonomisk, religiös eller konstnärlig stimulans som Padova nämns. Det är i stället stadens murar som gjort att staden hamnat i mediernas strålkastare.

Den senaste borde enligt rapporterna finnas i slutet på Via Monte Santo, nummer 24. Den restes under